

Η Κίρκη επί της οδού Πατησίων...

και

οι απολεσθείσες, εντέλει, άλλες κυρίες

Κωνσταντίνος Μωραΐτης
Ομότιμος Καθηγητής
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Στα τέλη της δεκαετίας του '60, έχοντας ήδη κάποια χρόνια υπηρεσίας στο εμπορικό ναυτικό, ετοιμαζόμουν να ακολουθήσω το επάγγελμα που από παράδοση ακολουθούσαν οι άρρενες της οικογένειάς μου για σειρά γενεών. Να διαλέξω το ναυτικό επάγγελμα δηλαδή, να 'μπαρκάρω', αξιοποιώντας την ήδη κεκτημένη εμπειρία μου.

Στα πολλά λιμάνια του κόσμου θα με περίμεναν ίσως γοητευτικές πιθανότητες αποπλάνησης, σαν αυτές που περιγράφει γλαφυρά ο αγαπημένος μου 'μαρκόνης', ο Κόλιας Καββαδίας. Κεφαλλονίτης στην καταγωγή αυτός από τόπο θαλασσινό, Κουμιώτης και Πειραιώτης εγώ, επίσης από αλμυρές πατρίδες προερχόμενος. Λίγο μετά την εφηβεία ήμουν και, στο βάθος, ονειρικές πρόβαλαν οι πιθανές κυρίες που με την Κίρκη του Οδυσσέα έμοιαζαν. Μαγικές, παράδοξα ποτά να κερνούν τους χαυνωμένους επισκέπτες τους, αφαιρώντας τους τελικά, λέει η ομηρική αφήγηση, τη λογική τους ποιότητα.

Μικρή πλασιώση εικόνων: Αριστερά, «Η Κίρκη προσφέρει το κύπελλο στον Οδυσσέα - Circe Offering the Cup to Odysseus», πίνακας του Προραφαηλίτη Βρετανού ζωγράφου John William Waterhouse. Δεξιά, το γνωστό σας βεβαίως κτίριο Αθέρωφ.

Να σταματήσω το λογοτεχνικό μου οίστρο ή να ολοκληρώσω, καλλίτερα, τη μεταφορική μου αφήγηση; Ας τολμήσω το δεύτερο αφού θυμηθώ όμως πως, στα 1972, μια ριζική αλλαγή μου συνέβη. Μια τελικά ήταν η Κίρκη, η 'Κίρκη' – Σχολή μου, εκεί στην οδό

Πατησίων και στο κτίριο Αβέρωφ. Μαγική και αυτή, αλλά με επιρροή απόλυτα αντίστροφη από την κυρία των χαμένων ναυτικών της Οδύσσειας. Η δική μου 'Κίρκη' έκανε για μένα ακριβώς το αντίστροφο, προσφέροντας μου την απόλυτη, για τα δικά μου μέτρα τουλάχιστον, δυνατότητα εξευγενισμού. Προσφορά προσωπικού εξευγενισμού και, ακόμη ισχυρότερα, προσφορά κοινωνικών, πολιτισμικών και πολιτικών οραμάτων.

Αν ποτέ αποφασίσω να συνοψίσω συγγραφικά τις παιδικές και εφηβικές μου αναμνήσεις, από τα ελληνικά liberties, τούτο το μικρό κείμενο θα είναι μάλλον ο πρόλογος. Ο πρόλογος για μια πορεία που άλλαξε άρδην, από τα τοπία των θαλασσών στα χερσαία τοπία και στα τοπία των πόλεων.